

GARMER & THESINGER EXPRESS

Maandelijks Nieuwsblad voor Garmerwolde, Thesinge en omstreken

41^e jaargang - oktober 2015

Tour for Life/Boer for Life

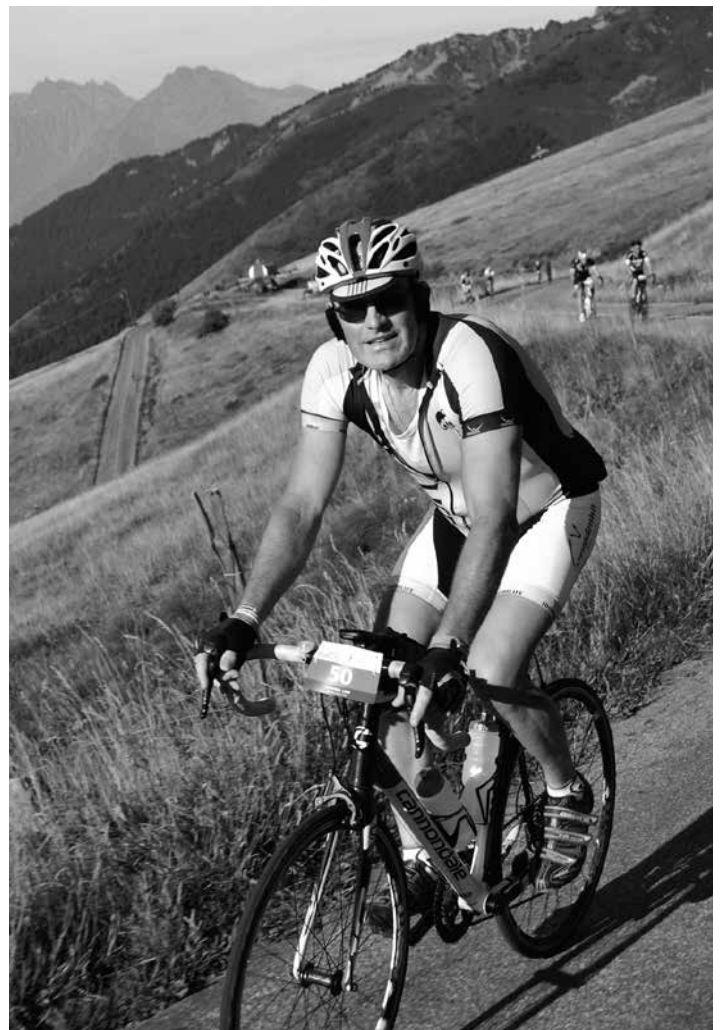
In acht dagen fietste Mathieu Lam uit Thesinge vanuit Bardonecchia bij Turijn in Noord-Italië naar Rotterdam waar de fietsers en vrijwilligers van de zevende editie van de Tour for Life een groot aantal ont-haal kregen in het Zuiderpark. Burgemeester Aboutaleb bedankte de organisatie van dit evenement en maakte bekend dat er door 134 fietsers en 67 vrijwilligers een totaalbedrag van ruim een half miljoen was opgebracht! Het geld komt ten goede aan de Daniël den Hoed Stichting en wordt ingezet voor kankeronderzoek in het Erasmus Medisch Centrum. Dit geld wordt besteed aan de aanschaf van apparatuur om voor de individuele patiënt medicatie op maat te kunnen bereiden. Alle 26 teams reden 1420 kilometer en hadden hun eigen clubje vrijwilligers om zich heen. In totaal werden er vijftien-duizend hoogtemeters overbrugd en gemiddeld 180 kilometer per dag afgelegd.

Team 'Boer for Life'

Zoals eerder beschreven in de aprilkrant van de G&T nam Mathieu het initiatief om vakgenoten te vinden voor dit evenement. Hij kreeg een zevental boeren bij elkaar en vijf begeleiders. De voorbereiding heeft meer dan een jaar in beslag genomen. Elke fietser legde € 450 in en zorgde voor € 2500 sponsorgeld. Dit ingelegde bedrag mocht alleen gedoneerd worden als de tocht door de renner werd uitgereden. 'Strakke spelregels en de lat werd hoog gelegd door de voortreffelijke organisatie', vertelt Mathieu. 'We hebben behalve vier lekke banden geen materiaalpech gehad. En geen grote fysieke problemen of ongelukken. Daarbij zijn we geweldig verzorgd door onze vrijwilligers. Mijn vrouw Conny en onze dochter Marjolein hebben samen met nog drie vrijwilligers van ons team keihard gewerkt. Zij zorgden voor alle eten en drinken en voor de tenten op de camping met alle spullen van iedereen. In een busje reden zij van start naar finish en moesten ons veelal via een andere route maar weer zien te vinden. Soms werkte de tomtom ook niet en moest de kaart erbij om ons weer ergens te treffen rond lunchtijd. Dan werden ook het drinken en de gels en reepjes weer aangevuld. We hebben zoveel gegeten onderweg dat ik ondanks de inspanning in die week gegroeid ben...'

Goede voorbereiding

'De tocht is voor mij niet extreem zwaar geweest. Ik heb flink getraind met mijn fietsclub uit Groningen, 'Het Trapstel'. Ik had zeker negenduizend fietskilometers in de benen. Fysiek en mentaal moet je zeker in balans zijn en ook je voedingspatroon moet stabiel zijn. Ook onze kleding was perfect. We hebben windstoppers, fietsshirts en trainingspakken laten bedrukken met een eigen logo en voor iedere renner en vrijwilliger een poloshirt. Mijn zus is grafisch ontwerper en zij heeft dit voor ons gedaan. We waren heel herkenbaar in onze knalgroene outfit. Op de talloze foto's en filmpjes pik je ons team er zo uit. Als team moet je op elkaar ingespeeld raken. Je helpt elkaar waar dat nodig is en aan het eind van de week ken je elkaar zo door en door dat het eigenlijk jammer is dat het voorbij is. Samen heb je als het ware in een cocon geleefd en de ontlading in Rotterdam was best heftig. Natuurlijk werkt de sfeer daar ook aan mee. We reden tussen dranghekken door met alle renners in één groot peloton en het publiek was zó

Mathieu Lam in de Alpen

enthousiast! Dat maakt geweldig veel indruk. In ons gezin speelt het plan om over twee jaar nog een keer mee te doen. Onze jongste dochter houdt ook van fietsen. Het zou mooi zijn om het samen te doen. Nu ben ik echt bewust bezig met aftrainen. Zeker drie keer per week fiets ik een flinke ronde. Dat is geen straf hoor! Op de fiets beleef je de omgeving veel intenser. Alle zintuigen gaan open en het Groninger land is echt mooi. Als ik door Noordoost-Groningen fiets zie ik het boek 'De Graanrepubliek' voor mijn ogen verschijnen.'

Fietsen als medicijn

Mathieu is een boerenzoon uit Gelderland en werkte na de Hogere Landbouwschool drie jaar als agrarisch kredietadviseur bij een bank. 'Ik heb er veel van geleerd maar het is niks voor mij om achter een bureau te zitten.'

Door de liefde kwam hij naar Groningen en kreeg de gelegenheid om het bedrijf van zijn schoonvader over te nemen. Hij geniet van het eigen baas zijn, het buitenwerk en het werken met dieren. In 2007 deed Mathieu al eens mee met de 'Ride for the roses' ook ten bate van de kankerbestrijding. Helaas kreeg hij ook in zijn eigen familie te maken met deze ziekte. 'Je wilt iets doen en dat heb ik toen om die reden gedaan. In 2012 ben ik pas echt gaan fietsen. Ik kreeg toen een klein hartinfarct en heb de knop volledig omgedraaid. Ik ben gestopt met roken en heb mijn leefstijl aangepast. Vooral de voeding en het vermijden van stress heb ik aangepakt. Daarbij ben ik bij de fietsclub gegaan en dat is werkelijk een verrijking in mijn bestaan. Ik ben de enige boer in de groep en heb contact met anderen met heel verschillende verhalen. Je praat wat af op de fiets! Tijdens de Tour for Life werd ik verrast door vier man van mijn fietsclub die aan de voet van de Galibier, in de Franse Alpen, stonden om mij aan te moedigen. Daardoor kreeg ik vleugels en was deze zware beklimming een stuk gemakkelijker! Dankzij de enorme verbetering van mijn conditie tijdens de laatste jaren kon ik eveneens alle medicijnen laten staan.'

Afkicken

'Thuis realiseer ik me nog meer wat een geweldige week we als team hebben gehad. En ben ik trots op het bedrag dat ons team heeft opgehaald. We konden 29.500 euro overmaken mede dankzij onze sponsors, een door ons georganiseerde toertocht en een door onze oudste dochter georganiseerd etentje tussen de koeien voor studenten. Daarbij komt de ervaring van het fietsen door het prachtige Franse landschap en de Ardennen. De Galibier was indrukwekkend. Het was die dag heel warm en je fietst in je eigen tempo en geniet van de stilte en van het geluid van een koebel in de verte. Ook in de Jura en de Vogezen is het fantastisch fietsen. Het is er mooi groen en je ziet er heel veel koeien en nog ouder-

Het team 'Boer for Life' op de top van de La Madeleine

wets boerenwerk. Elke avond weer het feest van met 500 man de tentjes opzetten op een camping en dan nog een lekkere maaltijd voorgezet krijgen. Het opbreken 's ochtends leverde vaak een zoektocht naar allerlei spullen op en de vrijwilligers zorgden geduldig dat alles op zijn plek terecht kwam. Maar de saamhorigheid en gezelligheid in zo'n week onderweg is fantastisch. De tocht en de aankomst in Rotterdam zijn voor mij een geweldige belevenis geweest die smaakt naar meer!

Truus Top

Drukke aan de Lageweg

Sinds enkele maanden gonst het van de activiteiten rond de gaslocatie van de NAM aan de Lageweg. Wat gebeurt daar? Fracken? Alweer een renovatie van de ooit levensgevaarlijke gasput?

Nee hoor, er loopt daar min of meer toevallig een transportleiding langs, grofweg vanuit Langeland langs de gasput richting Kardinges, alwaar hij zich splitst naar Lewenborg en Beijum.

Deze leiding is zo'n vijftig jaar oud en aan vervanging toe. Er komen nu twee nieuwe leidingen naast elkaar en de geul wordt na gedane zaken gevuld met reeds aangevoerd schoon zand. Dat zand ligt nu tijdelijk onder de rijplaten op het werkpad richting Noorddijk.

Een en ander genereert natuurlijk veel vrachtverkeer en een opeenhoping van keten, auto's en machines. Ook wordt de boel tamelijk fanatiek bewaakt, inclusief groene verlichting (die diervriendelijker is dan wit of geel licht).

Dit alles op een stukje land van Eltje van Huis, tussen de NAM-locatie en de boerderij van Ben en Elly Vink.

Fracken? Buitenaardse taferelen? Gazprom? We weten het niet zeker... (foto Jan Ceulen)

De bureu

Dat brengt ons bij hen om te vragen of ze ook last hebben van een en ander.

Maar dat valt mee. Er schijnt weliswaar opdringerig groen licht als het donker is, en ja, dat sijpelt ook wel de woonkamer binnen, maar erg vinden ze het niet.

Ben grijnst: 'Beter dan rood licht, anders zou het hier nog druk worden...' De familie Vink wordt netjes behandeld en gecompenseerd voor het gebruik van grond en afrastering en heeft verder nauwelijks klachten over de manier van werken. Ze stuiten – net als uw verslaggever – wel telkens op verwijzingen naar de Gasunie; de aannemers zijn goed geïnstrueerd om niks los te laten.

Het werk

Zo ook de Gasunie zelf. Veel kom ik niet te weten, een medewerker die er over gaat is slecht bereikbaar. Men belooft terug te bellen of te mailen maar doet dat niet. Maar goed, de website van de Gasunie vermeldt dat het distributienet overal flink wordt gerenoveerd en er wordt gerept over afsluiterschema's (ondergrondse clusters van gaskranen), meet- en regelstations en gasontvangststations. Wie erin geïnteresseerd is kan meer lezen op www.gasunie.nl/werkzaamheden.

Links van de gasput van de NAM (de asfaltvlakte) staat een stenen gebouwtje dat onderdeel is van de transportleiding en waar, op het moment dat ik dit schrijf, dag en nacht door velen en met een enorme kraan hard wordt gewerkt.

Of de actieve bewaking (BouWatch, het helle groene licht) nu te maken heeft met angst voor aanslagen van boze Groningers die het helemaal hebben gehad met de gaswinning - zeker nu er domweg zonder vergunning onder onze voeten gefrackt wordt in Saaksum - of dat het 'gewone' bewaking is om te voorkomen dat er materiaal of diesel wordt gestolen konden we ook niet achterhalen.

Enfin. Volgens zeggen zou een en ander na de jaarwisseling afgerond moeten zijn.

Jan Ceulen

N360 – 60 km/uur

Naar aanleiding van het ernstige ongeval van 12 september op de N360 bij de kruising naar de Riolwaterzuiveringsinstallatie in Garmerwolde, waarbij een jongen uit ons dorp ernstig gewond raakte, heeft Dorpsbelangen Garmerwolde de wegbeheerder Provincie Groningen met klem verzocht de 60-kilometerzone op de N360 ter plaatse van kruising Dorpsweg door te trekken naar deze kruising, tenminste tot de geplande rotonde hier gerealiseerd is.

Ter informatie: de afgelopen jaren hebben inwoners van Garmerwolde en Dorpsbelangen geregeld aan de provincie gevraagd de 60-kilometerzone uit te breiden tot na de kruising naar de RWZI. Deze vraag werd telkens afgewezen omdat de situatie ter plekke niet gevaarlijk

genoeg zou zijn. Er was nog nooit een ongeluk gebeurd en een ongehinderde doorstroming was voor de Provincie belangrijker.

Nadat we als bestuur van Dorpsbelangen de brief met dit nadrukkelijk verzoek hadden verzonden aan de Provincie waren we van mening dat de druk op de Provincie nu hoog gehouden moest worden om de kans op aanpassing van de maximum snelheid te vergroten.

Vandaar dat een groot deel van het dorp ons aan de deur heeft getroffen voor een handtekeningactie om ons verzoek voor snelheidsreductie kracht bij te zetten.

Niet het hele dorp zijn we bij langs geweest met onze handtekeningactie omdat op dat moment ons informeel het bericht bereikte dat de Provincie aan de Gemeente Ten Boer te kennen gegeven had op zeer korte termijn de

maximum snelheid hier terug te brengen naar 60 km/uur.

Op dat moment hebben wij de inmiddels verzamelde handtekeningen naar ons contact bij de Provincie gestuurd met het verzoek het bericht te bevestigen dat aanpassing van de maximum snelheid op handen was.

Die bevestiging hebben wij toen ook gekregen van de Provincie en bij het verschijnen van dit nummer van de G&T is als het goed is de beëindiging op de N360 hierop aangepast.

We betreuren dat dit ongeluk de aanleiding is geweest voor de Provincie om de wens van het dorp nu wel te honoreren. Wij wensen Mats en de familie veel sterkte toe met het herstel.

*Reinier Buringa,
Dorpsbelangen Garmerwolde*

‘Lopend Eten’ Thesinge blijkt ijzeren formule

Op zaterdag 3 oktober vond het jaarlijkse eten-ontmoetingsfeestijn ‘Lopend Eten’ plaats in Thesinge. Voor de zesde keer op rij verzamelden vele dorpsgenoten zich om half zeven in dorps huis Trefpunt, waar ze het ‘wedstrijdformulier’ kregen uitgereikt: het lijstje met adressen waar ze die avond de vier gangen van het feestdiner zouden nuttigen. Zoals altijd had iedereen één gang voor zijn rekening genomen, maar voor de andere drie was het afwachten bij wie je te gast zou zijn. Het is altijd weer een feest als om zeven uur de deelnemers uitzwermen over het dorp en zich opgewonden begeven naar het koude voorgerecht.

Opnieuw weerklonken in alle deelnemende huizen enthousiaste geluiden over de verrassende tafelgenoten, de feestelijk gedekte tafels en de gezelligheid van het hele gebeuren. Ook bij de nazit in het Trefpunt was iedereen weer dik tevreden. Reden genoeg om bij dezen het Lopend Eten voor volgend jaar aan te kondigen: dat wordt dan op 1 oktober 2016. Schrijf maar in je nieuwe agenda.

Dit jaar is er € 123,50 extra gedoneerd. Dat bedrag hebben we overgemaakt aan het Ronald McDonald Huis in Groningen. Van manager Jolanda Kamphuis kwam inmiddels een welgemeend bedankje binnen.

Ton Heuvelmans

*Lekkernijen uit de Libanese keuken. Heerlijk!
(foto Mareen Becking)*

Rommelmarkt bij GEO

Dit jaarlijks terugkerend evenement bij de voetbalclub is weer een groot succes geweest. Jantje Ypey, de organisator en drijvende kracht, heeft er een voldaan gevoel over omdat het gezellig en vlot is verlopen. Zij heeft wel de hulp van Jans Harms erg gemist. Jans was er alle jaren heel actief bij betrokken maar moest nu wegens ziekte verstek laten gaan. De medewerking door het legertje vrijwilligers werkte goed en de spelers van het 2e elftal verzorgden de opbouw en het opruimwerk in de gymzaal.

Tijdens de markt waren ook de mannen van het 3e elftal actief met de verkoop van vooral huishoudelijke spullen en stonden er in de technische hoek ook handige mannen met allerlei handel. Kleding, speelgoed, kerstspullen en antiek & curiosa brachten geld in het laadje. Ook de verloting van twee voetballen en de bekende prijsjeshoek en bloemstukjes doen het altijd goed. In het clubhuis snuffelden mensen tussen de boeken en aan het eind van de avond werd bekend gemaakt wat de opbrengst van de rommelmarkt was. Tot ieders verrassing had Koos van de Belt voor een hotline gezorgd

zodat voorzitter Wim Benneker vanuit het ziekenhuis, waar hij herstellende was na een operatie, het bedrag bekend kon maken. Hij sprak ook nog zijn waardering uit voor de organisatie van deze activiteit en voor de inzet van Jantje Ypey en haar helpers.

De opbrengst is dit jaar ruim 1400 euro en dat is een recordopbrengst!

TruusTop

Wederom een volle sporthal! (foto Joost van den Berg)

Baggerdepot

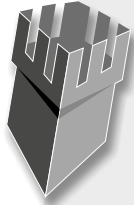
Het baggeren tussen Groningen en Ten Post vordert lekker. Op 6 september kon men het slib belopen; nog iets veerkrachtig. Op 7 oktober was de Susanna II met Arjan Verboon de brug van Ten Post gepasseerd. Er is in totaal al 18 kuub afval afgevoerd; dit heeft 120 uur aan tijd gekost (drie werkweken). Het eerste voorbezinkdepot heeft men opzij gezet; dit houdt in dat men de 80 mm drainagebuizen heeft vrijgemaakt en van slib ontdaan. Het moet nu nog verder indrogen. Het waterschap heeft ook een archeoloog ingeschakeld die bij de punten waar het slib de buis uitkomt kijkt naar eventuele bijzonderheden.

Groetjes, Sieb-Klaas Iwema

TIMMERBEDRIJF
RIDDER

LUDESTRAAT 15
9797 PM THESINGE

A.J. RIDDER
M. 06 1569 2503

ONDERHOUD
VERBOUW
RENOVATIE
RESTAURATIE

INFO@TIMMERBEDRIJFRIDDER.NL
WWW.TIMMERBEDRIJFRIDDER.NL

Lotus uitvaartverzorging en -begeleiding
Nellian Dijkema en medewerkers

Bovenrijgerweg 19 9797 TD Thesinge
06 53767142 www.lotusuitvaart.nl

informatie en vormgeving rondom de dood: Schoolholm 3, Groningen

Jelle van der Veen
Montagetechniek

- Centrale verwarming ● Waterleiding ● Electra
- Gas ● Sanitair ● Riolering ● Dak- en zinkwerken

www.jellevanderveen.nl

Thesinge 050 - 302 48 30 / 06 - 303 69 109

STUDIO
302

Dames & Herenkapper
zonder afspraak!

MAANDAG GESLOTEN
DINSDAG T/M VRIJDAG:
09.00 - 12.00 UUR
13.00 - 18.00 uur
ZATERDAG:
08.30 - 12.00 UUR
12.30 - 16.00 uur

Lindenstraat 1 - Ten Boer

HOFSTEDE
SCHILDERS

Telefoon (050) 302 1957
www.hofstedeschilders.nl

haarstudiosolitaire.nl

haarstudio
solitaire
Ten Boer

Boek nu online uw afspraak
www.haarstudiosolitaire.nl
Peter & Zuzan Schoonbergen
Wigboldstraat 6 - Ten Boer
Tel. 050 302 21 51
uwkapper@planet.nl

Van der Woude
HOVENIERSBEDRIJF

*Sterk in het
hovenierswerk*

Uw adres voor

- Aanleg
- Bepanting
- Bestrating
- Boomverzorging
- Schuttingen
- Onderhoud
- Vijvers

Lageweg 12 - 9798 TG Garmerwolde - Tel. 06 12154825

www.hoveniersbedrijfvanwoude.nl

TAMMELING
Montage

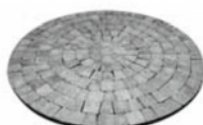
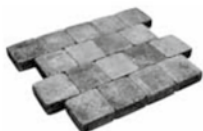
Ambachtsweg 1
9791 DD Ten Boer
T 050 5425084
M 06 30881547

info@tammelingmontage.nl
www.tammelingmontage.nl

RITSEMA
Sierbestrating

Showterras 3000 m²

Bornholmstraat 4 - 9723 AX Groningen
Telefoon (050) 313 86 00

JAN BOSS
timmerbedrijf

Rijksweg 13 Wirdum Tel. 0596-572351

www.timmerbedrijfjanboss.nl

Voor al uw timmer-, onderhouds- en verbouwwerk maar ook aardbevingsschade kunt u terecht bij Timmerbedrijf Jan Boss. Timmerbedrijf Jan Boss bestaat uit een team van specialisten op het gebied van timmerwerk, verbouw en onderhoud, maar zeker ook op het gebied van aardbevingsschade.

Wij staan voor u klaar voor al uw vragen, wij begeleiden u in het proces met de NAM en wij zorgen ervoor dat wij samen met u tot een goed eindresultaat komen.

jan@timmerbedrijfjanboss.nl - 06-55165522

Politiek café over duurzaamheid

Op donderdag 15 oktober was er een debat over duurzaamheid in dorpshuis De Leeuwe te Garmerwolde. Naast de leden van de Millenniumwerkgroep waren ook de beide wethouders en een aantal raadsleden van de gemeente Ten Boer aanwezig. De inleiding werd verzorgd door Martien Visser, lector energietransitie aan de Hanzehogeschool. Gespreksleider Jan Wigboldus leidde het geheel in goede banen.

Tweehonderdvijftig jaar terug waren onze dorpen duurzaam. Er stonden duizend molens in de provincie Groningen en wat de akkers opbrachten aten we op. Dat is nu wel anders! We gebruiken ongelooflijk veel energie voor verwarming; ook autorijden vreet energie. Nederland is een rijk en welvarend land; we produceren met elkaar veel te veel CO₂. Dit kan zo niet doorgaan! Als de mensen in de ontwikkelingslanden in de toekomst op hetzelfde niveau gaan leven, wordt de wereld onleefbaar! Energie besparen door Ledlampen enzovoort helpt te weinig. We zullen ons gedrag moeten veranderen. Pak de fiets i.p.v. de auto. Als je toch voor de auto kiest, neem dan een elektrische i.p.v. diesel of benzine. En wist u dat googelen enorm veel energie kost? (de koeling).

Hoe kunnen we zelf energie produceren?

Kernenergie willen we niet, waterkracht lukt niet in Nederland. Blijft over: wind, biomassa en zonne-energie.

En aardwarmte? In de Waddenzee is een uitgedoofde vulkaan gevonden; om deze warmte naar boven te halen, zullen we echter moeten fracken (het op grote diepte kapotbreken van het bodemmateriaal, onder andere gebruikt om schaliegas of schalieolie vrij te maken - red.). Getijdenenergie vereist heel veel stuwkracht; er is in Nederland te weinig verschil tussen eb en vloed om het rendabel te maken. In 2050 hebben we volgens Greenpeace geen fossiele brandstof meer nodig.

Energiezuinige woningen

Er ontspint zich een discussie over het energiezuinig/energie neutraal maken van de woning. Volgens een der aanwezigen moet je in de goede volgorde beginnen: 1. isolatie, 2. zonnepanelen en 3. een warmtepomp.

In Meerstad maken ze gebruik van zonnepanelen en aardwarmte; dit levert energiezuinige woningen op. In Beijum doen ze het nog beter: daar staan al energieneutrale huizen. In de zomer wordt de overtollige energie opgeslagen onder het huis.

Maar wat als je dak niet geschikt is voor zonnepanelen? Dan zou je kunnen denken aan een coöperatie. Wellicht is er een grote (boeren) schuur of lap grond waarop je samen een groot aantal zonnepanelen kunt plaatsen. Ook de dijk langs het Eemskanaal is misschien een optie. Sowieso is samenwerking voordeliger. Je zou hierbij bijvoorbeeld kunnen denken aan het gezamenlijk inkopen van zonne-

panelen en warmtepompen. In Ten Boer (Woldwijk) zijn al een paar initiatieven.

En de NAM?

Tegelijk met de versterking van de huizen zou je ze ook energiezuiniger kunnen maken. De kosten bedragen zo'n 40.000 tot 60.000 euro per woning. Volgens de laatste berichten van Alders komt het met schadeherstel en versterking wel goed, maar extra's kunnen we wel vergeten. We moeten maar zoeken naar fondsen. Hier ligt een schone taak voor de Verenigingen Dorpsbelangen, aldus Jan Wigboldus.

Door de vorming van dorpscoöperaties kun je de waardevermeerdering koppelen en kunnen mensen zonder schade ook meedoen. De duurzaamheidslening kun je voor minder dan 1 procent rente lenen. Er is ook nog geld van het Plusfonds Dijkpark...

Tot slot

Zorg voor goede isolatie en verstandige ventilatie. Maak gebruik van restwarmte! De waterzuiveringsinstallatie heeft een overschot aan energie. Er valt nog heel wat te ontwikkelen. Geef eventuele ideeën door aan de Millenniumcommissie, zij moeten het overzicht houden. Vroeger haalden de mensen grote ijsblokken uit het Damsterdiep voor de melkfabriek aan de Dorpsweg; hierdoor bleef het zomers koel...

Hillie Ramaker-Tepper

De puntjes op de i zetten Drukkers en zettters

Naar aanleiding van Poplart over H.N. Werkman, drukker en kunstenaar, vragen wij ons af of de zettters van toen ook kunstenaars genoemd konden worden? Ik dacht het wel.

In 1840 beschreef Jacob van Lennep het erbare ambacht van de stadsomroeper, die op kruispunten en pleinen, omstuwd door de buurtbevolking, mededeling deed van overheidsmaatregelen, openbare verkopen, handels- en zeevaartberichten, verloren voorwerpen, rampen en misdaden. Deze figuur was echter bezig uit het straatbeeld te verdwijnen, hetgeen Van Lennep toeschreef aan de verbreiding van de drukpers en de alfabetisering van de bevolking. De concurrent lag dus op de loer: de drukker met zijn drukpers.

Alleen had en heeft een drukker daarvoor wel een zetter nodig. Die moest vroeger de letters zetten, voordat er gedrukt kon worden. Hoe ging dat in zijn werk? Voordat we nu in de fout gaan: het is zettfout en geen drukfout. Natuurlijk kan een drukker ook een fout maken, maar geen taalfout. Wel bijvoorbeeld een kleurfout.

Toen we op de eerste dag in september 1969 de drukkerij aan de Peizerweg 138 te Groningen binnen stapten, begon voor mij een driejarige opleiding tot typograaf (zetter). De tweede dag kwam de heer Kiewiet langs om te zeggen dat ik

lid moest worden van één van de drie grafische vakbonden, dat was verplicht. Ik volgde niet alleen de opleiding, maar was ook loopjongen: boodschappen doen en proeven (gedrukte bladen, die ter correctie werden aangeboden) door de hele stad brengen, op de fiets. Zodoende leerden we de stad uitstekend kennen. Daar stonden we dan achter de zetbok, keurig gekleed in een stofjas, op een muisstille afdeling. De drukkers droegen een overall op een lawaai-erige afdeling. Verschil moet er zijn nietwaar. We begonnen op de zogeheten smout-afdeling: visitekaartjes, rekeningen, werk voor de Gasunie en Jarino enz. De letterzetter plaatste zich met de kopij voor de op een zetbok geplaatste letterkast. Een voor een nam hij de letters (rechts) uit de kast (ik was er toen al uit hoe het zat) en vormde ze tot regels in de zethaak (links). Een geoefende zetter kon bijna 700 lettertekens per uur zetten. De letters waren gegoten op loden staafjes. Behalve letters, lagen er ook leestekens in zo'n kast: !, ;, ., ? / (dit schuine streepje heet nu slash, wij noemden dat een Duitse komma). Ook ligaturen kwamen voor, deze waren op één staafje gegoten, anders zouden ze afbreken: f1, fk, fi, ffi, bijvoorbeeld bij officieel. Wanneer de zethaak vol was, werden de regels op een galei tot pagina's geformeerd. Daar kwam dan een touwtje om, zodat het zetsel stevig bleef staan. Later kwamen we op een

wetenschappelijke afdeling. Er werd een proefdruk gemaakt. Dat hoefden wijzelf niet te doen, daar waren speciale heren voor, die niets anders deden dan de hele dag proeven maken. Eén van deze heren is tegenwoordig eigenaar van een uitvaartvereniging aan de Boerhavelaan. Wanneer de proef terugkwam van de heren correctoren had je de taak de fouten (foute letters) eruit te halen, d.m.v. een els (priem) en of correctietang. En dan kon het hele verhaal naar de drukkerij. Dan werd er op de pers nogmaals een afdruk gemaakt door de drukker (A. Kalkwiek uit Thesinge deed dit bijvoorbeeld) en deze werd door de chef zetterij gecontroleerd. Als je pech had mocht je dan gewapend met correctietang en letter(s) naar de drukker voor perscorrectie. Met je schone stofjas lag je dan over de vorm. De meeste drukkers waren wel zo aardig om de vorm schoon te maken. Tot slot: We hebben heel wat letters gezet en allemaal in spiegel-schrift. We hebben heel wat liters melk weg-gewerkt, we werkten met lood. We hebben het al die jaren met veel plezier gedaan. Het was een mooi vak.

Zoals we begonnen, eindigen we ook. De letterzetter is ook uit de grafische industrie verdwenen. Bij menig grafisch museum komt u ze soms nog tegen. En als u in de buurt bent...

Jakob van der Woude

New York Calling

Roos Plaatsman uit Thesinge is jazzzangeres en woont al vier jaar in New York. Elke maand schrijft ze een column in de 'Jazzflits' met de titel 'New York Calling' over haar leven en werk in New York. Een van die columns hebben we hier geplaatst.

Summer in the City

New York is lekker opgewarmd nu ik weer terug ben. Het suizen van de airconditioners ben ik als prettig gaan ervaren omdat het geluiden van toeters, sirenes en luide muziek wat dempt. Sinds twee jaar slaap ik, ook met koud weer, met de ventilator aan, want dan word ik aanzienlijk minder vaak wakker. Het blijft een heftige overstap van het dorpje Thesinge naar New York City.

Ook het feit dat ik in Thesinge naar een andere kamer kon lopen en daar dan thee kon drinken en dan mijn leeg kopje thee in een andere kamer op het aanrecht kon zetten en dan een nieuw kopje thee kon inschenken en dat dan in weer een andere kamer kon opdrinken, voelt op dit moment als een essentiële levensbehoefte. Om aan die levensbehoefte toch enigszins te kunnen voldoen koop ik de komende tijd maar even koffie bij een café wat verderop.

Ik heb inmiddels veel respect gekregen voor de gezinnen in mijn buurt die in een maar iets groter appartement wonen dan ik en die het daar de hele zomer met z'n allen uithouden. De kinderen hier zijn vanaf half juni vrij en beginnen na Labor Day weekend in de tweede week van september weer met school. De stad New York doet zijn uiterste best om deze mensen tijdens de zomer te vermaken. Overal worden activiteiten georga-

Roos in New York (foto Simbarashe Cha)

niseerd, er worden gratis gezonde lunches uitgedeeld aan kinderen en de openbare zwembaden zijn gratis toegankelijk voor iedereen. Toch blijft het lastig voor gezinnen met een laag inkomen om opvang te zoeken of vrij te nemen om op vakantie te gaan. Veel kinderen zitten dan ook het grootste deel van de zomer thuis in een klein appartement.

Voor de rijkere mensen die aan de andere kant van de Queens Borough Bridge wonen is de zomervakantie een heel ander verhaal. De studenten die ik in Manhattan lesgeef wonen ten eerste al in een huis dat minstens twee keer zo groot is als dat van mijn studenten hier in Astoria, ze hebben een tuin, een balkon, een zwembad, of een buitenhuis ergens *upstate* New York. Ten tweede worden de kinderen vaak wekenlang naar een zomerkamp gestuurd. Een jong meisje dat ik pianoles geef ging naar wiskundekamp, hockeykamp en *girls camp*. Natuurlijk is het behoorlijk prijzig om je kind naar al die kampen

te sturen en het verschil in kwaliteit is groot tussen de duurdere en goedkopere kampen. Dit is een van de redenen waarom er steeds meer kritiek komt op het '180 dagen naar school gaan' systeem, het zou het gat tussen rijk en arm nog groter maken. Kinderen uit gezinnen met een laag inkomen hebben al een kleine achterstand voordat ze aan school beginnen en elke vakantie wordt die achterstand groter...

Omdat ik thuiskom bij zowel studenten in Astoria als Manhattan krijg ik een beetje van beide werelden mee. Het is erg bijzonder dat er zulke grote verschillen in levensstandaard bestaan binnen een straal van vijf kilometer. Voor de rijke studenten is piano de zoveelste activiteit in het lijstje van wat ze nog moeten doen, terwijl armere studenten pianoles nemen als troost omdat ze dit jaar niet op vakantie kunnen. En het gekke is dat ik niet kan zeggen wie er gelukkiger is.

Roos Plaatsman

Sessies #3

Er traden zaterdagavond 17 oktober drie bandjes en soloartiesten op in dorps huis De Leeuw te Garmerwolde: Spandex, Robin IJzerman en My Friend Television. De laatste speelde goede muziek. Waar deze muziek echt onder hoort, moderne soul of Indie pop, het maakt niets uit: het was goed. De eerste twee heb ik niet mee-

gekregen, maar ook hier waren de geluiden zeer positief over. En na het officiële gedeelte konden de spieren los worden gemaakt op muziek van dj Rob Stefano. En dit lukte ook.

Groetjes, Sieb-Klaas Iwema

My Friend Television (foto Sieb-Klaas Iwema)

Tatiana
haarstudio

Gediplomeerd Wella Master Color Expert !

Oude - Rijksweg 33 Garmerwolde
Tel. 06 52 689 239

Native
English
EDiting
Service

DE FINISHING TOUCH

rdw@NEEDSer.nl
Tel 050 3024139
Thesinge

*t Groninger Landschap op z'n mooist

Gerard Kingma
reis- en natuurfotografie

Geef een afdruk cadeau -
origineel en persoonlijk!

Bezoek de website voor het laatste
nieuws over workshops en exposities

Havenstraat 5 - 9797 PL Thesinge
www.kingma.nu
gerard@kingma.nu
050 3023813

Tocht om de Noord door Thesinge en Garmerwolde

Op zaterdag 26 september wandelden bijna vierduizend mensen door onze dorpen. Het was één groot feest voor de bewoners en de wandelaars. Op de Bovenrijgeweg stond op de hoek met de Stadsweg een band te spelen en bij de familie Koekkoek zat bovenop een mobiel toilet een sprookjesachtig figuurtje en ernaast stond een bediende met een wc-rol. Heel origineel was de naam van het geheel: 'D'Hooge Noot'. Bij Ritsema werden we voorzien van een flesje drinken en in het dorp werd op alle hoeken muziek gemaakt. De ontvangst in het Trefpunt was geweldig. We genoten van een broodje worst met zuurkool. Met het clubje tennisvriendinnen, Metha Nijkamp, Marian Zijl, Sjanie de Raad en Truus Top uit Thesinge, hebben we op beide dagen 25 kilometer gewandeld. Tijdens de doortocht in Thesinge werden er veel opmerkingen gemaakt door medewandelaars over de leuke ontvangst in ons dorp. Iedereen vond het verrassend om dwars door de kerk, de gymzaal en De Oude School naar de Kloosterkerk te gaan. Daar gaf het koor 'TheSingers' een optreden en ontvingen de monniken in hun mooie habijten de gasten. Trekzak-, trompet-, keyboard- en harpspelers en een swingende band zorgden in Thesinge voor vermaak onderweg. In Garmerwolde waren veel versnaperingen te halen bij de kerk waarna over het land van de familie Werkman het laatste deel van het traject via de Stadsweg richting Kardinging werd ingezet.

V.l.n.r.: Ali Herder, Metha Nijkamp, Marian Zijl, Sjanie de Raad en Truus Top onderweg op Bovenrijge bij het kunstwerk van Herbert Koekkoek (foto Bertho Top)

Kennedymars

Op de zaterdag liep Jan Willem Wormmeester uit Thesinge mee met de 'Kennedymars' over 80 kilometer. Hij startte om half twaalf 's nachts in Uithuizen en wandelde vier lussen rond het startpunt waarna hij dezelfde route nam die ook voor de 40 km-wandelaars was uitgezet. 's Middags om 16.15 uur kwam hij aan bij Kardinging en toen bleek dat hij als een van de snelsten had gelopen. Zijn vrouw Naomi liep de tocht van 40 km op beide dagen. Ze zijn allebei erg tevreden

over de afwisselende tocht en de geweldige organisatie. Op zondag trok de stoet door Drenthe. Vanaf Norg ging het via Roden slingerend, onder andere door de Onlanden en langs Het Friese Veen, naar de Vismarkt in Groningen. Daar stond in een enorme tent een stampottenbuffet voor alle wandelaars klaar. Ook werd een fraai boekwerk uitgereikt aan alle deelnemers vanwege de tiende editie van dit succesvolle evenement.

Truus Top

Sprookjesachtige figuren langs de weg (foto Joost van den Berg)

In de dorpen was veel georganiseerd. Zo stonden er op vele plekken muziekbands (foto Sieb-Klaas Iwema)

Wist-u-dat...

- de gemeente Ten Boer senioren gym gaat organiseren in de gymzaal achter de Oude school in Thesinge?
- er op dinsdag 27 oktober en 3 november gratis proeflessen zijn van 13.30 tot 14.30 uur?
- deze lessen bedoeld zijn voor senioren (vanaf 55 jaar) uit Garmerwolde en Thesinge?
- u voor meer informatie en opgave contact kunt opnemen met gymdocente Jeanette Toxopeus via 06 44 464 809 of j.tox@kpnplanet.nl?
- er yoga wordt gegeven in de sportzaal van Thesinge?
- dit elke maandagavond van 19.15 - 20.30 uur is?
- u voor meer informatie contact op kunt nemen met Mareen Becking via 06 85 289 751 of mareen_b@hotmail.com?

Hart voor Vluchtelingen!

Hart of hard voor vluchtelingen?

Middels persoonlijke verhalen, muziek, een clownsact, informatiestands, onderlinge gesprekken, een tentoonstelling van kindertekeningen, inzameling van geld en goederen en natuurlijk een hapje en een drankje, vragen wij, de gezamenlijke kerken in de gemeente Ten Boer, uw aandacht voor de vluchtelingenproblematiek: Wat kunnen wij zelf doen? De kinderen van alle basisscholen in onze gemeente hebben al welkomstaarten gemaakt die onder andere voor vluchtelingkinderen in Ter Apel en Delfzijl zijn.

In dit kader zijn er bijeenkomsten voor alle inwoners van de gemeente Ten Boer en deze zullen plaatsvinden op zaterdag 14 november op verschillende locaties: Ten Post (De Hoeksteen), van 12.00 - 13.00 uur; Thesinge (Trefpunt), van 14.00 - 15.00 uur en Ten Boer (Koopmansplein), van 16.00 - 17.00 uur.

AGRI SHOP VERSWINKEL

Boerderijverkoop:

- groenten en fruit
- fruitmanden
- aardappelen
- scharreleieren
- vlees
- boerenzuivel
- salades en rauwkost
- brood

Dorpsweg 1 Garmerwolde
T 050 - 4042921 / 5418462
F 050 - 4042922

Goed en gezond van de boerengrond

Oomkes installatietechniek

• Gas • Water • Elektra • Verwarming • Dakbedekking • Zinkwerk • Sanitair •

*Ons vakmanschap
is uw comfort!*

Molenhorn 12, T • 050 - 302 34 07
9797 PV Thesinge F • 050 - 302 37 87
M • 06 23 101 161

Lid van
UNETO-VNI

info@oomkesinstallatietechniek.nl

Ritsema

Administratie- & belastingadviesbureau

Uw adres voor:

**financiële
administratie
&
jaarverslagen
&
aangifte
Inkomstenbelasting**

Luddestraat 6
9797 PM Thesinge
T (050) 3021319
F (050) 3021182
M 06 51533772

Webstede

thuis op internet

www.webstede.nl
Annelies Hofstede (06) 2059 1944

Jo's

knipperij

Jo's knipperij
Jolanda Bol, Moeshorn 7, Thesinge
M 06 20283916
knippen op afspraak

VISHANDEL Smit

LEVERANCIER GROOTKEUKEN EN HORECA

Lamsoor 11 Telefoon : 050 - 5496150
9738 AL Groningen Fax : 050 - 5496151
www.vishandelsmit.nl Email : info@vishandelsmit.nl

PETER KUIL REINIGINGSSERVICE BV

PETER KUIL Reinigingsservice	PETER KUIL Holding	BLOEM Schoonmaakservice	RION Ontstoppingservice
--	------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------

Osloweg 126 9723 BX GRONINGEN T +31 (0) 50 542 18 90 T +31 (0) 598 63 65 74 info@kuilreiniging.nl www.kuilreiniging.nl

Reinder van der Veen Magazijnstellingen b.v.

Voor bedrijven en particulier handel in:

- Pallet- en magazijnstellingen
- Magazijnwagens
- Kantoorkasten
- Gebruikte kantoormeubelen
- Enz.
- "Top Way" professionele aluminium steigers, trappen en ladders - **gecertificeerd**

Nijverheidsweg 6 Ten Boer
telefoon 050-3024833
fax 050-3024834 www.reindervanderveen.nl
mobiel 06-51581046 info@reindervanderveen.nl

BAKKERIJ HENK POST

de warme bakker voor Ten Boer en omstreken!

DAGELIJKS EEN RUIME KEUZE IN
BROOD EN GEBAK

H.Westerstraat 18 Ten Boer tel. 050-3021227

Massagepraktijk
Carla Winkelman

Shiatsu massage
Klassieke massage
Segmentale massage

Last van:
- stress ?
- stijve spieren ?
- rugpijn ?
- slapeloosheid ?
- hoofdpijn ?

Of gewoon zin in ontspanning ?

Neem dan een lekkere massage !

www.carlawinkelman.nl
info@carlawinkelman.nl

G.N. Schutterlaan 7
9797 PA Thesinge
050 311 65 51

'Raar maar waar' op De Til in Thesinge

De weken voor de herfstvakantie is er een heleboel geleerd en gedaan door de kinderen van De Til en veel daarvan stond in het teken van 'Techniek en Wetenschap'.

De projectweek annex kinderboekenweek ging van start met een demonstratie van twee professoren die allerlei proefjes deden in hun laboratorium. Bram was proefpersoon en hij werd gelukkig niet nat toen professor P. Ech een glaasje met water met daarop een kaart boven zijn hoofd omkeerde.

De kinderen hebben zelf ook allerlei proefjes gedaan met zeepsop, ballonnen, zout en kruiden. De bovenbouw is op bezoek geweest bij de Rijksuniversiteit. Ze kregen college in een echte collegezaal van een echte hoogleraar. In het laboratorium bekeken ze een versneller, rekken vol met reageerbuisjes en flesjes en een mammoetbot. Soms wel een beetje moeilijk, maar ook heel interessant.

De sterren en planeten zijn ook onderzocht en er zijn alvast wensen bedacht voor als er valende sterren te zien zijn. En zijn stripverhalen

getekend, geschreven en gefotografeerd en er is natuurlijk heel veel gelezen en voorgelezen, daar kun je niet om heen tijdens de Kinderboekenweek.

De afsluiting was een vossenjacht die ondanks de slechte weersvoorspelling gewoon door kon gaan. Overal in het dorp werden technische en wetenschappelijke beroepen uitgebeeld en in

groepjes gingen de kinderen op deze 'vossen' jagen. Aan het eind van de jacht konden de kinderen het woord onderzoekscentrum maken met de verzamelde letters.

De Til: waarin een kleine school groot kan zijn! U bent van harte welkom om op donderdag 5 november, tussen 9.00 en 11.00 uur, een kijkje te komen nemen. We geven die dag 'gewoon' les en u kunt daar een stukje van meemaken.

Ellen Meijer

Professor P. Ech heeft Bram uitverkoren als proefpersoon (foto Jessica Kloosterhuis)

Bouwwerk in de kerk

Overalls aan, bouwhelmpjes op en aan de slag in de kerk van Garmerwolde. Leerlingen van zes basisscholen uit de provincie Groningen timmerden spanten, bouwden een boog en beantwoordden quizvragen. Ze deden dat in het kader van een ervaringsproject dat werd aangeboden door de Stichting Oude Groninger Kerken en het Wetenschapsknooppunt Noord-Nederland. De OBS Garmerwolde was maandag 21 september als eerste aan de beurt. Maïke en Vera schreven namens groep 7 en 8 een verslag:

We gingen met de hele bovenbouw naar de kerk. Daar moesten we tweetallen maken. Toen maakte juf van de tweetallen vier viertallen. Toen moesten we onze schoenen uitdoen en overalls aantrekken in verschillende kleuren. En een helm erbij zoeken. Toen deden we een soort quiz waarbij je moest raden wat een monument was en wat niet. Ja: helm op en Nee: helm af. Toen moesten we in de groepjes een paar opdrachten zoeken en maken:

1 boog met blokken in elkaar zetten.

2 boven een quiz maken.

3 een driehoek in elkaar zetten.

4 een grafsteen overtrekken.

Bij 1 had je allemaal losse blokken die je in elkaar moest zetten zonder lijm of plakband of tape of zoiets.

Bij 2 gingen we naar boven bij het orgel. Daar lagen allemaal spullen en een afstandsbediening en je moest raden welke voorwerpen het waren. Zo moest je de quiz maken.

Bij 3 mocht je naar boven, boven de gewelven van de kerk. Heel eng want er was een heel dunne ronde trap naar boven. Daarna moest je een driehoek in elkaar zetten.

Bij 4 moest je een papier op een grafsteen leggen en dan met een soort houtskool overtrekken.

En op het laatst mocht iedereen de klokken luiden. Het was heel leuk.

Maïke en Vera, namens Groep 7 en 8

Initiatiefnemers van het 'Bouwwerk'; v.l.n.r.: Riemer Miedema, Bert Kaspersma, Agmar van Rijn, Guido Sikkink en Marisca Oostijen (foto Andries Hof)

Op zaterdag 10 oktober was in Garmerwolde onder mooie weersomstandigheden een 'herfstklussendag'. Twintig vrijwilligers hebben goed hun best gedaan bij de Garmerhof, het kerkhof en het dorps huis. Al met al waren er weer drie aanhangers vol met groenafval. Rond een uur hebben ze met z'n allen heerlijk gegeten in dorps huis De Leeuw. Hierna ging ieder zijn weg: de een naar huis, de ander het klusje nog afmaken.

Groetjes, Sieb-Klaas Iwema

(foto Sieb-Klaas Iwema)

PROFESSIEEL VERHUUR VAN:
 POFFERTJESKRAMEN, NOSTALGISCHE CARROUSELS, DRAAIORGELS,
 OLIEBOLLENKRAMEN, SUIKERSPIN, KINDER-ZWEEFMOLEN,
 DRAAIMOLENS, KOP VAN JUT VOOR KINDEREN, PARTYTENTEN,
 NOODSTROOM AGGREGATEN.

HERMAN RIDDERING
 06 54 638 590

TONNY GUIKEMA
 06 54 944 004

www.draaivermaak.nl

Info@draaivermaak.nl

Flokstra Groningen

Materialen voor kunstenaars

FLOKSTRA GRONINGEN STOELDRAAIERSTRAAT 35, 9712 BV GRONINGEN 050 3132453

Aly Pepping WWW.ALYPEPPING.NL

ontwerpt

+ BROCHURES + BOEKEN + HUISSTIJLEN + POSTERS + WEBSITES +

Brancheorganisatie voor de Pedicure

PEDICURE AAN HUIS

Voetverzorging
Astrid de Leeuw

Thesinge
 TELEFOON
 (050) 31 47 052 OF 06 14 49 12 81
 E-MAIL
voetverzorging.a.de.leeuw@gmail.com

AANTEKENING DIABETISCHE VOET
 AANTEKENING REUMATISCHE VOET

VOOR AL UW LOON- EN GRAAFWERKZAAMHEDEN

zoals: Slooponderhoud,
 Maaikorven, Klepelmaaien,
 Groot pak persen, Grondtransport,
 Mest verspreiden en Sleufkouter bemesten.

Loonbedrijf
N. Groothoff
 Lageweg 22 Garmerwolde
 (050) 542 15 35

050 5415002
 06 22200312
 Koningsheert 8
 Garmerwolde

Nast de schoolfoto's maken wij ook:
 familiefoto's, portretten en pasfoto's.

SB schoolfoto bouchier.nl

Even naar.
Eetcafé taria De Buren
het beste excuus

Gaykingastraat 32
 9791 CH Ten Boer
 T (050) 3021488

Klant-, kind- en rolstoelvriendelijk

ALFRED OTTENS
 BOUWBEDRIJF

Kapelstraat 10
 9797 PJ Thesinge
 t. 06 25 07 74 46
 m. info@alfredottens.nl

Onderhoud Renovatie Verbouw

WWW.ALFREDOTTENS.NL

HOEKSTRASERVICE

VOOR ALLE ONDERHOUDSWERKZAAMHEDEN VOOR UW AUTO EN TUINMACHINE, WAARBIJ SERVICE EN KWALITEIT TEGEN EEN BETAALBARE PRIJS VOOROP STAAN!

THESENGERLAAN 3
 9797 TE THESINGE
 050- 302 19 77
 HOEKSTRA4IN1.NL

OOK VOOR VERKOOP EN STALLING!

Jos Meijer Haarden

Kachels - Rookkanalen - Schoorsteenvegen

H Westerstraat 17 Ten Boer
 050 850 6818

info@josmeijerhaarden.nl
www.josmeijerhaarden.nl

VERSTOPPING? BEL RIOOLSERVICE VAATSTRA

050 - 3012832 (24 uur service)

Riolservice VAATSTRA B.V.

VERBINDINGSWEG 19 VAATSTRA@VAATSTRA.NL TEL. 050 - 3012832
 9781 DA BEDUM WWW.VAATSTRA.NL INSTALCENTER

Wees eens sportief!

Doe eens even iets anders...

Elke woensdag een uurtje fitness en volleyballen? Even heerlijk ontspannen en weg uit de dagelijkse beslommeringen? Dat kan allemaal in Garmerwolde.

Al jaren hebben we een sportvereniging. Net zo lang eigenlijk als de gymzaal al bestaat. Op dit moment bestaat de groep 'Conditietraining' uit twee dames en acht heren, variërend in leeftijd van midden dertig tot begin zeventig. Wie zijn zoal lid? Zie de foto.

Interesse? Kom dan eens een woensdagavond langs in de gymzaal. Dat kan geheel vrijblijvend.

Wij sporten daar van kwart over zeven tot half negen. Na een stevige warming-up van een half uurtje wordt er drie kwartier redelijk serieus gevolleybald.

Naast de groep Conditietraining kent onze sportvereniging nog de groep Badminton en de groep Damesgymnastiek (dinsdagavond van acht tot negen). Geïnteresseerd? Voor de kosten hoeft je het niet te laten: 50 tot 55 euro voor een heel jaar. En de eerste maand op proef (gratis). Waar in Nederland vind je nog zoiets?

Kom en doe mee!

Henk Vliem

Sportvereniging Garmerwolde, groep Conditietraining; van links boven naar rechts beneden: Ed, Simone, Luuk, Dirk, Ton, Bert, Willem, Henk, Harm-Jan en Jessica (foto Ton Bouchier)

D30rpsweg Garmerw30lde

Dat er veel te hard op de Dorpsweg gereden wordt is al jaren een doorn in het oog van de bewoners aan de Dorpsweg in Garmerwolde. Naast onveilige situaties, vooral bij de school, en het verkeerslawaai in het algemeen, veroorzaakt het zware verkeer ook nog eens trillingen en geluidsoverlast die tot in de huizen waarneembaar is! Daar moet structureel iets tegen gedaan worden, vindt Denise Walraven.

Vorig jaar december diende ze in het kader van het Plusfonds Dijkpark een projectplan in. Het plan beschrijft hoe de leefbaarheid en veiligheid aan de Dorpsweg met simpele maatregelen verbeterd wordt door aan alle verkeersdeelnemers duidelijk te maken dat

de Dorpsweg een 30 km/u zone is. En om met een voorlichtingscampagne bewustwording van de weggebruikers te creëren.

Haar plan kwam niet in aanmerking voor subsidie maar belandde wel bij burgemeester Van de Nadort op zijn bureau. Hij en zijn wethouders onderkennen het verkeersprobleem aan de Dorpsweg. Binnenkort worden, ergens in het midden van het dorp, aan weerszijden van de Dorpsweg 'herhaal 30 km/u'-borden geplaatst. Ook een 'smiley'-snelheidsdisplay hangt inmiddels tijdelijk bij de school voor de meting van de snelheid van doorgaand verkeer uit de richting van Thesinge. Maar dat is nog niet voldoende om dit probleem structureel aan te pakken.

Binnen de Vereniging Dorpsbelan-

gen Garmerwolde vormen Denise en haar man Jaap Ruiters nu de werkgroep 'Dorpsweg Garmerwolde 30'. Deze heeft inmiddels contact gelegd met Veilig Verkeer Nederland (VVN). Binnenkort wordt een actie gestart om de naleving van de maximumsnelheid van 30 km/u op de Dorpsweg te bevorderen! Want niet iedere automobilist is zich bewust van onveilig verkeersgedrag door te hard rijden. En niet iedere automobilist is zich er van bewust wat dit doet met de aanwonenden van de Dorpsweg. Het streven is om met het VVN-predicaat 'Buurtlabel' blijvend aandacht voor de verkeersveiligheid van en leefbaarheid aan de Dorpsweg te vragen. Zo staat er voor de komende jaren jaarlijks een actiedag op het programma van de Vereniging Dorpsbelangen. Die dag zal VVN snelheidsmetingen

doen met behulp van een lasergun en is er politie om de auto's aan te houden; niet om bekeuringen uit te delen maar om bewustwording te creëren.

Wat de reden ook mag zijn; hard rijden is altijd gevaarlijk en niet goed te praten! Zeker in de bebouwde kom van Garmerwolde waar je kwetsbare verkeersdeelnemers tegenkomt, zoals kinderen, fietsers en ouderen. Jij houdt je toch ook aan 30 km/u binnen de bebouwde kom van Garmerwolde? Binnenkort krijgen alle Garmerwolders informatie in hun brievenbus hoe zij mee kunnen doen om deze actie te steunen.

Nu al enthousiast? Kijk dan op www.dorpsbelangengarmerwolde.nl of op www.facebook.com/DorpsbelangenGarmerwolde.

Werkgroep
'Dorpsweg Garmerwolde 30'

Eemskanaaldijk

Op 26 augustus is een tweede combinatie van Sterk begonnen met het trillen van de damwanden. Ze begonnen bij de zuivering; op 10 september waren ze bij de Wasuisterweg. Van Leeuwen BV - een onderdeel van Ballast Nedam - is ook begonnen. Ze maken gaten in de damwanden waardoor de ankerbuizen in het dijklichaam gaan. Maar eerst wordt de oude beschoeiing door Heuvelman weggehaald. De ankerbuizen komen ongeveer om de 4,2 meter en op 45 graden. Een ankerbuis bestaat uit vier elementen van zo'n zes meter lengte. De eerste heeft een boorpunt met gaten. Ongeveer zes meter voor het eind

wordt er beton in gespoten. Op ongeveer 25 meter diepte zit een zandlaag; deze wordt vermengd met het beton waardoor een prop beton van 6 à 7 kuub ontstaat. Het doel is om ongeveer twintig per dag te doen. Over een paar week zullen de ankers worden vastgezet in een ankerstoel die met bouten aan de dam vast zit. Ze worden eerst op zo'n 50 ton trekkracht vastgezet (vergelijkbaar met een volle vrachtwagencombinatie met aardappels) en daarna stelt men de trekkracht af op 40 ton. Ondertussen wordt de gording aan de binnenkant aan elkaar vast gelast en later met bouten aan de damwand bevestigd.

'Kunstig' materieel (foto Sieb-Klaas Iwema)

De eerste Sterk-combinatie zat op 7 oktober achter de zuivering en zal straks naar Woltersum gaan en vervolgens richting Garmerwolde werken. De wilduittreders komen het laatst aan de beurt. Rijkswater-

staat heeft toestemming gegeven om de werkboten/pontons bij de werkplek te laten liggen. Heen en weer brengen kost gewoonweg te veel tijd...

Groetjes, Sieb-Klaas Iwema

Foto van de maand

De herfst klopt aan de deur (foto Mareen Becking)

Agenda

Elke woensdag

Thesinge, Trefpunt; 9.00 - 11.30 uur: Inloopochtend Noaberstee.

Elke zaterdag

- Thesinge; 15.00 - 21.00 uur: Café De Oude School open.
- Thesinge; vanaf 16.00 uur: Café Molenzicht open.

Zondag 1 november

- Garmerwolde, De Leeuw; 14.00 uur: Calvin Johnson (USA). Entree: € 5,00.
- Garmerwolde, Kerk; 15.00 uur: Klezmer & Co. Klezmermuziek en zang. € 10,00 inclusief een kop koffie of thee. Reserveren: kerkvangarmerwolde@gmail.com of 050 542 07 29.

Donderdag 5 november

Thesinge, Trefpunt; 19.45 uur: Film 'Babette's Feast'.

Vrijdag 6 november

- Garmerwolde, De Leeuw; 17.00 uur: Dorpsborrel.
- Garmerwolde; 18.00 - 20.00 uur: Ophalen oud papier.

Dinsdag 10 november

Garmerwolde, De Leeuw; 20.00 uur: Klaverjassen bij 'De Soos'.

Donderdag 12 november

Garmerwolde, De Leeuw; 20.00 uur: Vrijwilligers van verenigingen en commissies in dialoog met de Vereniging Dorpsbelangen Garmerwolde over samenwerking en saamhorigheid.

Vrijdag 13 november

Garmerwolde, kantine vv GEO; 19.30 uur: Bingoavond. Leuke prijzen voor jong en oud. Koffie, thee en ranja gratis.

Zaterdag 14 november

- Thesinge, Trefpunt; 14.00 - 15.00 uur: Hart voor vluchtelingen. Zie artikel.

- Thesinge, Trefpunt; 20.00 uur: 'De Scheikundige'. Voorlees-theater door verschillende Thesingers. Toegang gratis.

Zaterdag 21 november

Garmerwolde, De Leeuw; 20.00 uur: Dorpshuis Sessies #4 met o.a. Reverse Cowgirls, Moleskin en Jan Bresters. Tussendoor en na afloop muziek van dj Rob Stefano. Entree € 2,00 (gratis voor Vrienden van het dorpshuis).

Maandag 23 november

Garmerwolde, De Leeuw; 20.00 uur: Najaarsvergadering Vereniging Dorpsbelangen.

Donderdag 26 november

Garmerwolde, Kerkhörn; 10.00 uur: Koffiemorgen. Hoe meer zielen hoe meer vreugd.

Intocht Sinterklaas Thesinge

Wij hebben uit Spanje vernomen dat Sinterklaas, uiteraard samen met zijn trouwe Pieten, op zaterdag 21 november in Thesinge zal arriveren. Iedereen is vanaf 13.25 uur van harte uitgenodigd om ze te verwelkomen, we verzamelen ons voor het Trefpunt waarna we de Sint en zijn Pieten tegemoet lopen. Als de Wegwijspiet zich niet heeft vergist komen ze uit de richting van Sint Annen.

Vergeet ook niet vrijdag 27 november in de agenda te zetten, de Sint logeert dan traditioneel een nachtje in de Bed & Breakfast van Thesinge. De Sint heeft alvast laten weten dat we rond 30 november de Facebook-pagina van Dorpsbelangen en www.thesinge.com goed in de gaten moeten houden; raar, maar waar!

Colofon

Eindredactie

Garmerwolde

Hillie Ramaker-Tepper 050 541 5335
Marja Wijnand-de Poel 06 41 160 523

Thesinge:

Jan Ceulen 050 311 6551

Fotograaf Garmerwolde

Andries Hof 06 44 066 124

Fotografen Thesinge

Mareen Becking 06 85 289 751
Joost van den Berg 06 49 642 559

Penningmeester

Tjakko Tjakkes 050 549 9344
W.F. Hildebrandstraat 61
9798 PH Garmerwolde
Bank: IBAN NL74 RABO 0320 7057 49
t.n.v. Garmer en Thesinger Express

Abonnementen

Abonnementsgeld: € 16,50 p.j.
Bij autom. incasso: € 13,50 p.j.
Postabonnees: basistarief + porto
Prijs losse krant: € 1,50

Bezorgklachten

bezorgen@gentexpress.nl
of bel met de redactie

G&T Express op het internet

www.gentexpress.nl

Opmaak Aly Pepping Thesinge

Druk NetzoDruk Groningen

Volgende krant komt uit op 27 november

Kopij inleveren uiterlijk

zondag 15 november vóór 18.00 uur
via:

gentexpress@hotmail.com,
Dorpsweg 26 of G.N. Schutterlaan 16.

'De Soos'

De klaverjasavond in oktober heeft de volgende uitslag opgeleverd:

1 Bert Buringa	5030
2 Jannes Ramaker	5010
3 Tom Winter	4801
4 Gretha Liemburg	4748

De volgende keer is op dinsdag 10 november, aanvang 20.00 uur, in dorpshuis De Leeuw te Garmerwolde.

Protestantse gemeente Garmerwolde/Thesinge

Zondag 1 november

viering Avondmaal
10.00 uur in Thesinge
ds. Lootsma uit Winsum

Zondag 8 november

dankdag; gezamenlijke dienst
9.30 uur in Stedum
ds. van Zessen uit Loppersum

Zondag 15 november

11.00 uur in Garmerwolde
ds. Poede uit Wittewierum

Zondag 22 november

laatste zondag kerkelijk jaar
10.00 uur in Thesinge
ds. Fortuin uit Groningen

Zondag 29 november

eerste advent; gezamenlijke dienst
9.30 uur in Thesinge
ds. Tinga-Bosma uit Groningen